

Guia d'Activitats de l'exposició 10 x 12 La Solidaritat a través del dibuix i del còmic. GEES_Figueres.

LA SOLIDARITAT A TRAVÉS DEL DIBUIX I EL CÒMIC.

1. Característiques de l'exposició

L'exposició neix en celebrar-se els 10 anys del calendari solidari del GEES. La mostra pretén donar-nos l'oportunitat de reflexionar sobre els diferents temes tractats durant aquests 10 primers anys, com solidaritat, cooperació, pau i no-violència, objecció fiscal, joguines bèl·liques, nens i nenes soldat, ecologia, drets humans, immigració, formes d'explotació, globalització, deute extern, dona, infància... Fa poc, el GEES va editar nous plafons tot ampliant i actualitzant l'exposició amb els darrers anys del Calendari Solidari.

- **Format:** 16 plafons "roll-up" de 200x80cm emmagatzemats en bosses individuals.
- **Tema:** la solidaritat a través del dibuix i el còmic
- **Preu:** gratuït. Fiança de 50 euros
- **Idioma:** català
- **Edat:** a partir de 12 anys
- **Autor:** Grup d'Empordanesos i Empordaneses per la Solidaritat (GEES)
- **Llocweb:** <http://geesaltemporda.blogspot.com.es/>
- **FB:** <https://ca-es.facebook.com/geesaltemporda>

Visualització des del web de la Coordinadora d'ONG Solidàries:

<http://www.solidaries.org/index.php?page=10x12-la-solidaritat-a-traves-del-dibuix-i-el-comic-2>

1.2. Dades de l'entitat que promou l'exposició:

- **Nom de l'entitat :** GEES –Grup d'Empordanesos i Empordaneses per la Solidaritat
- **Adreça:** C/ Sant Vicenç, 30, 1r pis. 17600 Figueres
- **Any de fundació:** 1994
- **Nom de la Presidenta actual:** Ester Sayó Roura
- **Telèfon:** 654 853 209
- **E-mail:** gees@solidaries.org
- **Blog:** <http://geesaltemporda.blogspot.com.es/>

Objectius: el GEES treballa en 4 eixos:

1. Sensibilització: calendari solidari, llibres, xerrades
2. Cultura de Pau: exigir l'ús civil del Castell de Sant Ferran i convertir-lo en un centre de pau.
3. Justícia Universal: suport a les iniciatives entorn a la justícia, la veritat i el diàleg a la zona dels Grans Llacs de l'Àfrica.
4. Codesenvolupament: projectes de cooperació al desenvolupament, juntament amb l'Associació Kawral Fuladu, a 3 pobles del sud del Senegal, d'on són originaris els membres d'aquesta associació de senegalesos residents a l'Empordà.

L'objectiu principal és fomentar el debat, l'esperit crític sobre temes que afecten especialment els col·lectius més desfavorits. Altres objectius són la cooperació amb Senegal per fixar la seva gent al territori, i per intentar que els nouvinguts a l'Empordà s'impliquin social i políticament.

El GEES va néixer arran de l'assassinat a Rwanda del pare blanc Quim Vallmajó, fill de Navata i amic personal d'alguns membres del grup. La primera fita era descobrir la veritat d'aquell genocidi, com ja denunciava Vallmajó, i fer-la saber públicament. Es va editar un llibre i es va elaborar una exposició sobre aquest tema. Després es van anar ampliant els objectius.

Llistat d'activitats destacades:

- Edició anual del calendari solidari
- Conferències, taules rodones, exposicions, seminaris sobre cultura de pau (concretament per a instituts i/o oberts a la ciutadania en general).
- Participació a la Coordinadora d'ONGs de les comarques gironines
- Promotor de la Plataforma per la Convivència
- Participació al Consell Municipal de Cooperació de l'Ajuntament de Figueres
- Llibres editats i co-editats: *Joaquim Vallmajó, una vida per un poble*; *Silencis*; *Àfrica al cor*; *Una pedra a la sabata*.

Premis o reconeixements: Premi Terres de Girona 2008 que concedeix la Diputació de Girona pels Projectes de codesenvolupament al Senegal.

2. Guia per a l'alumnat i per al professorat

Aquesta guia pretén completar el treball i la visita que es fa de l'exposició. És una guia per al professorat sobre les diferents temàtiques que s'hi poden trobar.

Cada plafó representa un any, tot seguint la lògica del calendari (font d'inspiració de l'exposició). Cada any representa una de les temàtiques que el GEES (Grup d'Empordanesos i Empordaneses per la Solidaritat) treballa en el seu dia a dia, de forma voluntària per canviar el món i fer-lo més just.

Una exposició que a través dels anys vol transmetre inquietuds, preocupacions, angoixes... tot denunciant les injustícies. Però també proposa alternatives, solucions, nous camins viables per fer renèixer una esperança que massa vegades oblidem enmig de tanta injustícia i crueltat que percebem en la realitat que ens envolta.

Dibuixants: Joan Antoja, Toni Batllori, Leonard Beard, Bofarull, Quim Bou, Cesc, Pep Claparols, Eneko, Fortunet, Montse Gironell, Jap, Daniel Leiva, Josep Menchón, Juliette Murphy, Enric Pujol, Puigbert, Eva M Ramon, Carles Roman, Carme Sanglàs, Miquel Sánchez i Tatay.

A part de les activitats que us ofereix aquesta guia, podeu trobar-ne de dinamitzades, carpetes pedagògiques i altres recursos per aprofundir-hi a: www.solidaries.org/recursos

Objectius de treball

- Donar a conèixer les problemàtiques globals i contemporànies des de la vessant del dibuix i del còmic.
- Aclarir conceptes clau per entendre la història contemporània dels moviments per a la justícia global i les ONGD.
- Remoure consciències a través de l'emoció que pot expressar una caricatura ocurrent o una frase enginyosa.

3. Activitats

Activitat 1: Visita a l'exposició. Etiquetem els plafons

Al llarg de l'exposició, s'aborden i es presenten diferents temes. Sou capaces de trobar un tema (etiqueta) per cada any?

Per exemple:

- 2001: Desobediència civil
- 2005: Dona
- 2012: Explotació
- ...

Caldrà que busqueu la definició de les diferents etiquetes/temes que heu posat a cadascun dels anys. Aquest primer exercici ajudarà a situar l'exposició i a entendre millor la relació entre els plafons. És possible que l'alumnat etiqueti més d'un plafó sota el mateix tema. En aquest cas, caldrà que defensi i argumenti les raons que els han mogut a unir-los.

Activitat 2: Medi Social. Humanitats i ciències socials. Ciències socials. Global i Local, què vol dir?

Necessitem: post-its de 3 colors diferents. Obrir el debat davant l'exposició.

Què és la Globalització i com ens afecta? Sóc una persona globalitzada? En quins aspectes la globalització representa un progrés? En quins aspectes un retrocés?

Enganxem el post-it de color 1 damunt del dibuix del còmic de l'exposició, que m'identifica com a persona globalitzada.

Enganxem el post-it de color 2 damunt la frase o vinyeta que presenti la globalització com a progrés.

Enganxem el post-it de color 3 damunt la frase o vinyeta que presenta la globalització com a retrocés.

Obrim el debat: a partir de les preguntes que obrien l'activitat. Mirant el mosaic de paper damunt els plafons podem parlar de quin és el color que hi predomina i quin missatge en podem treure. És important treballar a nivell local, ja que els petits canvis són el motor de canvis més grans, i aquests

petits canvis els podem promoure prop de casa. D'aquí en surt un mot que cada vegada és més popular "Glo-Cal", actuar Localment, però pensant Globalment.

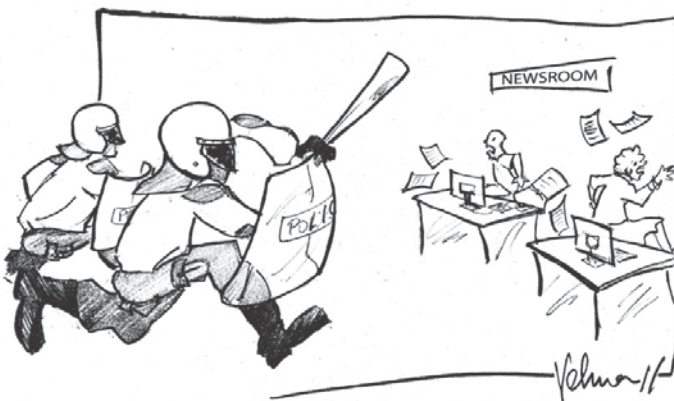
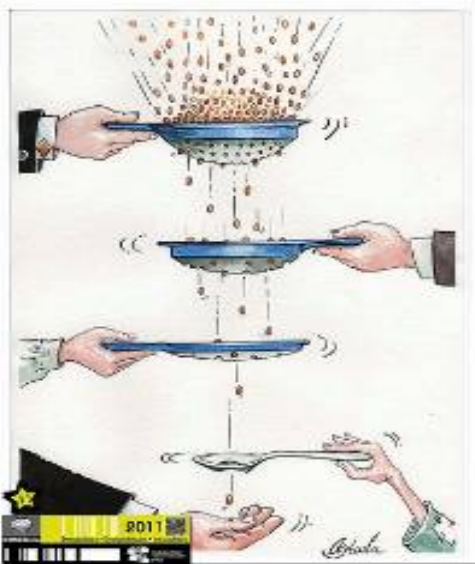
És bo que la reflexió s'iniciï en gran grup però que acabi a nivell personal: Sóc una persona globalitzada? En quins aspectes? Quines avantatges té i quins inconvenients?

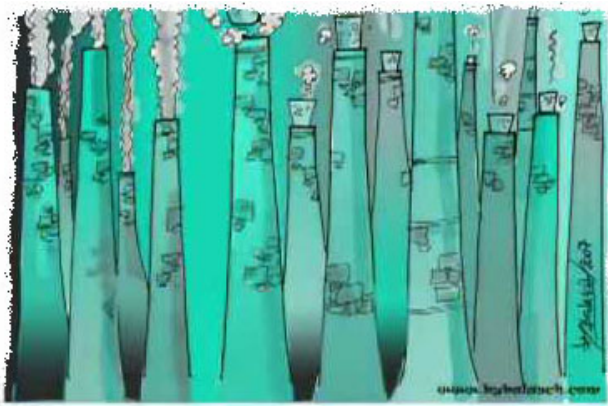
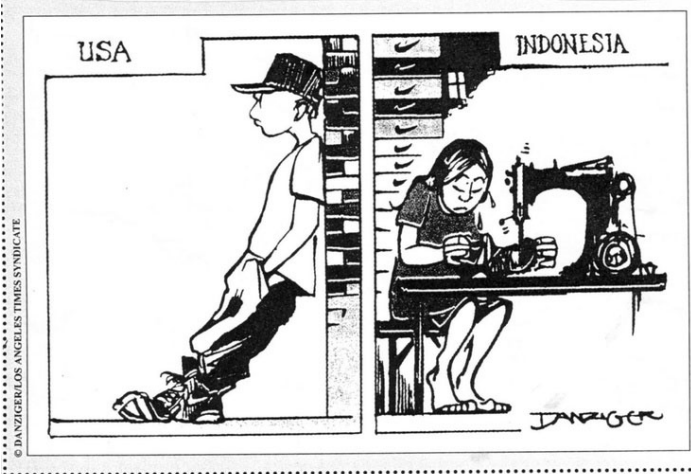
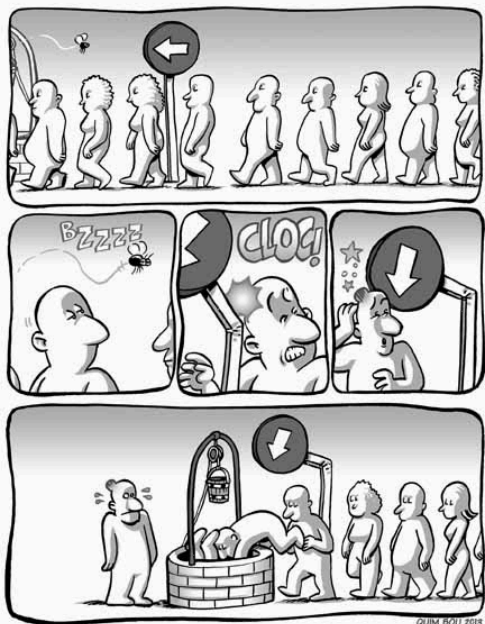
Activitat 3: Llengua.
El còmic i el dibuix.

Necessitem: Paper o cartolina, cola i retoladors.

Observa atentament els dibuixos⁽¹⁾. Retalla'ls, enganxa'ls en un full en blanc i

- 1- Posar-hi un text i/o un títol
- 2- Etiqueta'ls individualment tot indicant a quin plafó (any) els situaries i per què
- 3- Inventeu el plafó del 2015 utilitzant tres vinyetes (les que us oferim o unes altres) i cercant també tres escrits. Quina temàtica escolliu?

(*) els dibuixos han estat manipulats per tal de deixar la vinyeta muda.

Activitat 4: Castellà.

Ayuda Humanitaria aclarando conceptos:

Necesitamos: Una copia del texto, periodicos, conexión a Internet. Rotuladores.

Lee atentamente este texto explicativo y aclaratorio sobre qué es la Ayuda Humanitaria y en qué la diferenciamos de la Ayuda de Emergencia. Es un texto de Medicus Mundi Navarra para aclarar conceptos al voluntariado que trabaja con ellos:

«**La Ayuda Humanitaria** es un conjunto diverso de acciones de ayuda a las víctimas de desastres (desencadenados por catástrofes naturales o por conflictos armados), orientadas a aliviar su sufrimiento, garantizar su subsistencia, proteger sus derechos fundamentales y defender su dignidad, así como, a veces, a frenar el proceso de desestructuración socioeconómica de la comunidad y prepararlos ante desastres naturales.

Se caracteriza no sólo por unas determinadas actividades y objetivos, sino también por una serie de principios éticos y operativos que tradicionalmente les han sido inherentes, entre los que destacan la humanidad, la imparcialidad, la neutralidad y la independencia. Tales principios implican que son las necesidades de las personas las que deben regir la acción humanitaria, no los Estados con sus intereses políticos o económicos.

La Ayuda de Emergencia consiste en la ayuda proporcionada con un carácter de urgencia consistente en la provisión gratuita de bienes y servicios esenciales para la supervivencia inmediata (agua, alimentos, abrigo, medicamentos y atenciones sanitarias). Este tipo de intervención suele tener un marco temporal muy limitado, normalmente de hasta 6 ó, como máximo, 12 meses.

La Ayuda Humanitaria abarca un campo algo más amplio: incluye no sólo la citada ayuda de emergencia, sino también la ayuda en forma de operaciones prolongadas para refugiados y desplazados internos. Estas operaciones comienzan tras haberse realizado ayuda de emergencia durante 12 meses, con objeto de proporcionar asistencia a dichos grupos, quienes a veces la precisan durante un largo tiempo hasta que se resuelvan las causas que motivaron su huida. Además muchas organizaciones asumen como objetivo que dichas intervenciones no se limiten a garantizar la subsistencia inmediata, sino que contribuyan a frenar la descomposición del tejido económico y social, y a sentar las bases para la rehabilitación y el desarrollo futuros. Con tal propósito suelen incluir algunas actividades orientadas a la rehabilitación post-desastre a corto plazo, así como a la preparación ante posibles desastres.»

Una vez aclarados los conceptos, coged periódicos o entrad en Internet para buscar noticias en las que se hable de Ayuda Humanitaria y Ayuda de Emergencia. Ilustrad las noticias que habeis seleccionado con las viñetas que hay en la exposición.

¿Habeis encontrado errores de concepto en la prensa? ¿Cuáles y en qué medio? Corregid los errores y enviadla a los periódicos con la aclaración de conceptos.

Activitat 5 English. **Change the world.**

Activity 1 (intermediate)

Quick facts about agriculture:

- Ten corporations control nearly 70 percent of the world's seed market. This corporate control of agriculture means farmers have less choice.
- Genetic Engineering does not feed the world. 99.5 percent of farmers around the world do not grow Genetically Engineered crops.
- Industrial polluting agriculture uses synthetic fertilizers and toxic chemicals which pollute our water and soils – the very things we need in order to provide healthy food now and in the future.
- Excessive use of synthetic fertilizers in industrial polluting agriculture contributes to climate change

Complete with almost four facts: how would you change the world (fi: aboiding genetic engineering). Search for specific and reliable data to detail your proposals. You can use local exemples or international campains.

Quick facts to change the world:

-
-

Activity 2 (Advanced)

Read the text, look up the terms that are confusing and discuss: How we can solve poverty and hunger? Is it possible nowadays? Why? Who has the power: citizens or politics? Yes, we can?

Feeding the world - facts versus fiction

Rather than growing food to meet the needs of local communities for a healthy, diverse diet, industrial agriculture produces crops to sell on world markets. While world crop production has trebled since the 1950s, more people go hungry now than 20 years ago. Small family farmers are driven off their land and local people cannot afford to buy what is grown. Too often, the result is a downward spiral of environmental destruction, poverty and hunger.

Food security will not be achieved by technical fixes, like genetic engineering (GE). People who need to eat need access to land on which to grow food or money with which to buy food. Technological 'solutions' like GE mask the real social, political, economic and environmental problems responsible for hunger.

The case of Argentina, the number two producer of GE crops in the world and the only developing country growing GE food crops on a large commercial scale, shows that GE does not lead to an increase in food security. Millions of tons of GE soya are exported every year from Argentina for cattle feed, while millions of Argentineans go hungry.

The real causes of hunger

- Poverty and lack of access to resources:

Hunger and malnutrition are a direct result of a lack of access to, or exclusion from, productive resources, such as land, the forests, the seas, water, seeds, technology and credit. Seventy-five percent of the world's hungry are politically marginalised people who live in rural areas. An example of the grossly unequal distribution of land that directly contributes to hunger: in Latin America, 80 percent of agricultural land is in the hands of 20 percent of the farmers; the other 20 percent of the land is in the hands of the remaining 80 percent.

- Unfair trade regimes:

The current agricultural trade system puts the South in an impossible situation. The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) annual state subsidies of their national agricultural sectors exceed Sub-Saharan Africa's entire Gross Domestic Product. Subsidised exports, artificially low prices and WTO legalised dumping by the rich countries characterise the current unfair model of agricultural trade faced by poor countries.

- Orientation of research towards industrial agriculture rather than towards the needs of marginal farmers:

Research often neglects the development of agricultural techniques that reduce the inputs needed and that are easy to control. Agricultural research at international and national levels is highly orientated towards industrial agriculture.

Activitat 6: Français.

Des Racistes...

Activité 1 (Avancé)

Stéphane Charbonnier, dit Charb, est un dessinateur satirique et journaliste français, né le 21 août 1967 à Conflans-Sainte-Honorine et mort le 7 janvier 2015 à Paris.

Il entre à l'hebdomadaire satirique Charlie Hebdo en 1992. Ses dessins apparaissent dans différents journaux et il publie plusieurs ouvrages. Charb devient directeur de la publication de Charlie Hebdo en 2009. Il meurt assassiné le 7 janvier 2015 lors de l'attentat contre Charlie Hebdo. Il est inhumé à Pontoise le 16 janvier 2015 .

"Non, vraiment, le terme islamophobie est mal choisi s'il doit désigner la haine que certains tarés ont des musulmans. Il n'est pas seulement mal choisi, il est dangereux". Le terme "islamophobie" laisse entendre qu'il est plus grave de détester l'islam, c'est-à-dire un courant de pensée parfaitement critiquable, que les musulmans. Discriminer quelqu'un en raison de son appartenance religieuse est un délit, critiquer une religion, non. Charb, le défunt directeur de la publication de Charlie Hebdo, journal depuis toujours engagé dans la lutte antiraciste, s'inquiète de voir la lutte antiraciste remplacée par la lutte pour la défense et la promotion d'une religion. "Lutter contre le racisme, c'est

lutter contre tous les racismes, alors lutter contre l'islamophobie, c'est lutter contre quoi . Contre la critique d'une religion, ou contre la détestation des gens qui pratiquent cette religion parce qu'ils sont d'origine étrangère ?".

Ouvrez le débat à partir des questions de Charb. Il est important d'essayer de démontrer que le mot "islamophobie" contente à la fois les racistes, les islamistes radicaux et certains journalistes.

Activité 2 (intermédiaire)

Voire cette pub(VOSTFR): <https://www.youtube.com/watch?v=mjUtXyWae6g>

Ouvrez un débat à partir des stéréotypes/préjugés utilisés en contre les racistes. Chercher d'autres stéréotypes et préjugés que nous écoutons et essayer de tourner-les comme SOS Racisme-France a fait dans ce spot.

Activitat 7: Música. Educació Musical.

Clandestino

Necessitem: bolígraf i paper, ordinadors o tablets amb connexió a internet.

Escolteu la música de "CLANDESTINO" de MANU CHAO i analitzeu-ne la lletra:

http://www.youtube.com/watch?v=CmcsNJ_MkCo

Lletra "Clandestino" de Manu Chao.

Solo voy con mi pena
sola va mi condena
correr es mi destino
para burlar la ley
perdido en el corazón
de la grande Babylón
me dicen el clandestino
por no llevar papel.

Pa' una ciudad del norte
yo me fui a trabajar
mi vida la dejé
entre Ceuta y Gibraltar
soy una raya en el mar
fantasma en la ciudad
mi vida va prohibida
dice la autoridad.

Solo voy con mi pena
sola va mi condena
correr es mi destino

por no llevar papel
perdido en el corazón
de la grande Babylón
me dicen el clandestino
yo soy el quiebra ley.

Mano negra clandestina
peruano clandestino
africano clandestino
marijuana ilegal.

Solo voy con mi pena
sola va mi condena
correr es mi destino
para burlar la ley
perdido en el corazón
de la grande Babylón
me dicen el clandestino
por no llevar papel.

Argelino clandestino
nigeriano clandestino
boliviano clandestino
mano negra ilegal.

Obriu el debat:

De què parla la cançó? Qui són les persones "clandestines"? En els plafons de l'exposició, quines frases o vinyetes podrien acompanyar la lletra de Manu Chao?

Organitzeu-vos per grups i busqueu altres músiques que parlin d'altres "clandestinos". Persones injustament apartades de la societat, cultures salvatgement massacrades, pobles oblidats. A partir de les músiques i lletres, elaboreu un treball conjunt on pugueu posar a cadascuna de les cançons un article dels drets humans o dels drets dels infants.

Elaboreu una petita explicació que relacioni el dret escollit amb la vostra cançó i penjeu-ho al blog de l'àrea de música o al web de l'escola per fer-ne partícip a tothom. Obriu el treball a altres cursos i a les famílies, a veure quantes cançons i drets proposen per engrossir el treball realitzat.

El material final pot servir-vos per a les celebracions de la diada del DENIP, dels DH, de les persones Refugiades, de la setmana cultural, etc. del vostre centre.

Activitat 8: Matemàtiques. Informàtica.

Els pressupostos de l'Estat.

Necessitem: bolígraf i paper, ordinadors o tablets amb connexió a internet.

Entreu a diferents web i investigueu:

1-Quants diners costa a l'estat Espanyol la defensa i la investigació militar? Quant ha agumentat el pressupost de defensa i investigació militar en els darrers tres anys?
Què és l'I+D? Quants diners inverteix Espanya en investigació i desenvolupament sense finalitats militars?
Busqueu, dels darrers tres anys, el pressupost destinat a Educació, Sanitat i Justícia de l'estat Espanyol.

2-Quants diners inverteixen altres països de la Unió Europea en defensa? Elaboreu-ne una taula comparativa en funció del pressupost total que destinen a investigació i defensa. Trobeu també els pressupostos destinats a Educació, Sanitat i Justícia.

Obriu el debat:

D'on surten els euros pel pressupost i la investigació militar? Qui ho paga realment? Com es decideix al nostre estat si participem o no en la guerra (potenciant i recolzant la fabricació, investigació, venda i circulació d'armament i forces militars)?

Si la base d'una societat és la seguretat dels seus habitants (és a dir, que tinguin un lloc on viure, menjar a taula i atenció mèdica i jurídica a l'abast), els resultats obtinguts dels euros destinats als pressupostos de defensa, educació, salut i justícia: responen a aquesta lògica?

Activitat 9: Medi. Ciències de la terra i el mediambient. Ciències i tecnologia. Deixalles sense fronteres.

Necessitem: Connexió a internet, ordinador i projector.

«La Unió Europea genera uns vuit milions de tones de residus tecnològics cada any i algunes agències mediambientals i ONG calculen que prop del 75 per cent dels mateixos s'envia a l'Àfrica i Àsia.»

Visualització del curt de 4min.: https://www.youtube.com/watch?v=5Wm_WNdOPw . **The electronic afterlife** és un documental que explica on van a parar els residus electrònics. Bona part d'ells acaben a la Xina o Ghana, on hi ha regulacions ambientals menys estrictes. El protagonista, amb un curt però clar missatge ens ensenya on van les nostres deixalles si no en fem un reciclatge conscient i responsable. El documental és en anglès, en el cas que l'alumnat no sigui àgil amb l'idioma recomanem una traducció simultània, ja que és senzill de seguir gràcies a les imatges.

Un cop vist el documental seguirem el recorregut de les deixalles electròniques de la nostra població.

Per equips de tres o quatre persones caldrà investigar com funciona el servei de deixalleria electrònica, si és que existeix a la població; en cas contrari, com es gestionen aquests recursos i a través de quina empresa es realitza el servei.

Els equips començaran la investigació per les deixalleries o empreses de reciclatge del municipi seguint aquesta pauta: què es recicla, com es recicla, on es recicla, quan costa, qui hi intervé... Després d'aquesta primera investigació es veurà que els aparells tenen diferents components a reciclar (piles, plàstic, vidre...), aleshores els grups hauran de repartir-se els diferents components i, cada un, seguir-ne la pista del seu procés de reciclatge.

Al cap d'una setmana es presentaran els treballs en gran grup, cadascú la seva part de manera que quedi una fotografia del procés real de reciclatge de les deixalles electròniques a casa nostra.

Obrir el debat: Es fa correctament? Quin procés no s'està fent i per què? Ha estat fàcil seguir la pista de la deixalla? On perdem la pista del material? Per què? Érem conscients del volum de gestió del reciclatge i del seu cost? Ara que ho coneixem i sabem on deixar les deixalles electròniques, què podem fer per donar-ho a conèixer?

Si el grup s'anima, us recomanem que obriu una campanya al vostre centre per explicar a les famílies la importància del reciclatge conscient d'aquest tipus de deixalles a través dels resultats obtinguts del treball de camp de l'alumnat.

Activitat 10: Plàstica. Educació visual i plàstica. La tira còmica

Necessitem: Ordinadors o tablets amb connexió a internet, material artístic.

Entreu a buscar les obres d'un dels autors de les vinyetes i dibuixos que formen part de l'exposició.

Estudieu-ne les característiques. Seleccioneu unes quantes vinyetes seves, i tot imitant l'estil, creeu la vostra pròpia vinyeta, còmic o il·lustració de denúncia.

Decoreu els passadissos del vostre centre amb una breu presentació de cada artista i la vostra obra. Convideu a familiars i treballadors/es del centre a visitar ambdues exposicions, la vostra i "10x12 la solidaritat a través del dibuix i del còmic".

Relació de dibuixants: Joan Antoja, Toni Batllori, Leonard Beard, Bofarull, Quim Bou, Cesc, Pep Claparols, Eneko, Fortunet, Montse Gironell, Jap, Daniel Leiva, Josep Menchón, Juliette Murphy, Enric Pujol, Puigbert, Eva M Ramon, Carles Roman, Carme Sanglès, Miquel Sánchez i Tatay.

Activitat 11: Religió. Alternativa. Diversitat Religiosa a Catalunya

Catalunya compta amb 1.360 llocs de culte no catòlics. Alguns dels trets principals d'aquests mosaic són els següents:

- La majoria de llocs de culte no catòlics que hi ha a Catalunya pertanyen a les **esglésies evangèliques**, 725.
- L'**islam** és la tercera confessió més representada al país, amb un total de 256 mesquites.
- Els **Testimonis Cristians de Jehovà**, amb 118 sales del regne.
- Els **centres budistes**, 68.
- Les **esglésies orientals** compten amb 55 espais de culte.
- Els **centres hinduistes**, 27. Els primers petits grups de persones que simpatitzaven amb l'hinduisme es van formar a Catalunya als anys setanta. En general, eren joves vinculats al moviment hippy que, en alguns casos, havien viatjat a l'Índia amb la voluntat de conèixer una mica més la tradició hinduista. Noves comunitats, de tarannà molt divers, s'han anat creant els darrers anys.
- L'**Església Adventista del Setè Dia** compta amb 24 esglésies.
- L'**Església de Jesucrist dels Sants dels Darrers Dies** compta amb 15 esglésies.
- El **sikhisme**, amb 10 gurdwares.
- La **Fe bahá'í** té 9 punts de reunió.
- El **taoisme** compta amb 6 centres.
- El **judaisme** té 4 sinagogues ubicades a Catalunya.
- A banda de les confessions esmentades, hi ha 43 llocs de culte més que no pertanyen a cap d'aquestes religions. Es tracta de centres de culte que tenen particularitats doctrinals que no els permeten identificar-se amb cap de les confessions majoritàries i que són molt minoritaris a Catalunya.

Feu un gràfic de les Religions a Catalunya per veure amb claredat el mapa de les religions al nostre territori. Coneixeu totes i cadascuna de les religions més seguides al nostre país? Busqueu informació sobre aquestes religions que us són desconegudes tot entrant a: http://governacio.gencat.cat/ca/pqov_ambits_d_actuacio/pqov_afers-religiosos/

3. Glosari:

Concepte de Gènere

El terme “gènere” en les ciències socials s'utilitza per tractar el resultat de l'assignació cultural dels valors, rols, ritus, costums, normes i tasques encomanats a cada persona segons el seu sexe des del seu naixement. Assignació que ha suposat l'exclusió social de les dones al llarg de la història. Quan parlem de sexe ens referim al conjunt de característiques anatòmiques i fisiològiques que diferencien a la dona de l'home. El gènere s'assigna socialment a cada ésser humà i a partir d'això s'associen i s'atribueixen activitats, valors i conductes, papers i expectatives de comportaments diferents. D'aquesta forma, mentre que el sexe es refereix només al component biològic, el gènere es refereix a la construcció social, històrica i cultural dels éssers humans.

Aquestes diferències socialment assignades s'aprenen a través dels processos de socialització i de la cultura del país. Les persones neixen femelles o mascles, però aprenen a ser nenes i nens que es converteixen en homes i dones. Se'ls ensenya quins són els comportaments i actituds apropiats per a cada persona, quins rols i activitats els corresponen i com han de relacionar-se amb altres persones. Aquesta percepció és reforçada al llarg de la nostra vida a través de la família, l'escola, les institucions religioses i culturals, i la societat en general, que constitueixen els agents socialitzadors. Aquest comportament après, precisament per ser alguna cosa apresada, és susceptible de ser modificat.

Feminització de la pobresa:

Les diferències entre dones i homes es tradueixen en desigualtat, situant la dona en una posició de subordinació en les societats, amb un poder de decisió limitat sobre les seves pròpies vides i les de les seves comunitats constituint així un dels principals obstacles per gaudir del dret a la Salut.

De les persones que viuen en situació de pobresa, més del 70% són dones. Aquesta dada constitueix, en si mateixa, una prova irrefutable que la pobresa al món té “rostre de dona”. Mesurar la pobresa és complicat i demanda una sofisticada recollida de dades, però, a més, quan es pretén mesurar la feminització de la pobresa, sorgeix un problema addicional relacionat amb la invisibilitat de les dones i la naturalització de les seves funcions reproductores.

Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD) i el 0.7%

El concepte **d'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD)** genera divergències segons qui ho utilitzi, els Estats i els polítics tracten d'ampliar al màxim aquest concepte amb la finalitat d'engreixar les seves estadístiques d'ajuda i les organitzacions socials per contra ho limiten a ajudes directes, efectives i no condicionades. En qualsevol cas el **Comitè d'Ajuda al Desenvolupament (CAD)** depenent de l'OCDE (Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic) va establir fa dècades una definició fins al moment perdurable.

S'entén per AOD els fluxos financers, o de béns i serveis, invertits als països en vies de desenvolupament pels Estats desenvolupats o per les institucions multilaterals per part de les agències oficials, incloent als governs estatals i locals, o per a les seves agències executives, quan cadascuna de les transaccions compleixi els següents requisits: sigui administrada amb la promoció del desenvolupament econòmic i social dels països en desenvolupament com a objectiu principal, i tingui caràcter concessional i/o contingui un element subvencionat d'almenys el 25 per cent (calculat amb una taxa de descompte del 10 per cent).

En resum, és tota ajuda pública, en diners o donació de béns i serveis, dels ens polítics (organitzacions multilaterals, estats, regions, governs locals) destinada a la promoció del desenvolupament als països considerats en vies de desenvolupament.

L'AOD pot ser, segons com es canalitzi, bilateral o multilateral:

- **Ajuda Bilateral:** és aquella que un donant (país o institució) efectua directament a un receptor del Sud.
- **Ajuda Multilateral:** és l'efectuada a través d'una organització classificada com a multilateral pel CAD. Una organització multilateral és un organisme, institució o organització de caràcter internacional que estigui formada per governs.

I, segons com es concedeixi, pot ser reemborsable o no reemborsable:

Ajuda reemborsable: consisteix en préstecs concessional que atorga un país del Nord a un govern, institució o empresa del Sud, per realitzar obres de desenvolupament. El país del Sud assumeix un deute que ha de saldar.

Ajuda no reemborsable: comprèn donacions de diners o serveis (assessoria, assistència tècnica, etc) per les quals, el receptor no contreu cap deute.

Concepte de Seguretat:

Generalment el concepte de Seguretat el tenim entès de forma molt limitada, seria el que les persones expertes han inclòs dins el concepte clàssic de seguretat. Una seguretat centrada en la defensa militar del territori. Però els anys han demostrat que Pau i seguretat humana són dos conceptes que van intrínsecament units. Implica que tothom tingui satisfetes les seves necessitats bàsiques. Les institucions tenen l'obligació de proporcionar protecció i garantir la seva supervivència.

CONCEPTE CLÀSSIC DE SEGURETAT

Centrat en la defensa militar de la sobirania i de la integritat territorial de l'Estat davant les agressions externes (guerra clàssica)

Característiques:

Centrada en l'Estat

No té en compte la ciutadania

Limitada a amenaces militars exteriors

No considera altres fons d'inseguretat tant d'origen global com extern (per ex. mediambientals o econòmiques)

CONCEPTE DE SEGURETAT HUMANA

La persona com a subjecte últim de seguretat, entesa aquesta com a capacitat de satisfer les necessitats universals bàsiques mitjançant la participació solidària de tothom en benefici del desenvolupament.

Característiques:

La llibertat respecte de les necessitats bàsiques (que estiguin cobertes)

Llibertat respecte a la por (amenaces, repressió...)

Tipus:

Econòmica, alimentària, mediambiental, de salut, personal i política, proporcionada per la comunitat.

A continuació detall dels diferents tipus de seguretat, completat amb les característiques i les amenaces i indicadors:

Tipus	Característiques	Amenaces / indicadors
Econòmica	Disposar d'ingressos bàsics	Augment de l'atur, reducció dels salaris, augment de la inflació, pèrdua de béns productius, augment de la disparitat d'ingressos entre rics i pobres.
Alimentària	Disponibilitat d'aliments i recursos per accedir-hi	Deteriorament del consum, esgotament de les reserves alimentàries, augment dels preus, descens de la producció d'aliments, i augment de la dependència de les importacions.
Salut	Cos sa, entorn en condicions de salubritat, cobertura del servei sanitari	Augment de la insalubritat, propagació d'epidèmies, deteriorament del sistema sanitari, disminució de l'accés a l'aigua potable
Mediambiental	Equilibri ecològic, sostenibilitat del desenvolupament	Deteriorament dels ecosistemes locals i del mundial, esgotament dels recursos
Personal	Absència de violència física	Increment dels diferents tipus de violència, narcotràfic, etc.
Política	Respecte als drets fonamentals de la persona, garanties democràtiques	Increment de la repressió política, violacions dels DH, autoritarisme, desintegració de l'estat-nació per rivalitats.

4 • Per saber-ne més:

Web de la coordinadora d'ONG Solidàries de les comarques gironines i l'Alt Maresme:

www.solidaries.org

Intervencions de cooperació i EpD del GEES: <http://geesaltemporda.blogspot.com.es/>

El Deute Extern, què és i com calcular-lo: <http://www.upf.edu/unesco/es/temes/deute/>

Persones refugiades: <http://www.eacnur.org/>

Desobediència Civil: http://ca.wikipedia.org/wiki/Desobedi%C3%A8ncia_civil

Institut Català Internacional per la Pau: <http://icip.gencat.cat/ca/>

Articles sobre desmilitarització i pacifisme: <https://jordiarmadans.wordpress.com/>

Mitjans de comunicació i EpD: <http://www.sicom.cat/>

Educació pel Desenvolupament (EpD) i mitjans de comunicació:
<http://epd.quepo.org/ca/epd/introduccio.html>